

Milena Jesenská

Cesta k jednoduchosti

Cesta k jednoduchosti

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

r ROSIER

Milena Jesenská

Cesta k jednoduchosti – e-kniha

Copyright © Rosier, 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Milena Jesenská

Cesta k jednoduchosti

r ROSIER

Text © Milena Jesenská, 2022
Illustrations © Lucie Kvapilová, 2022

ISBN tištěné knihy: 978-80-88467-12-0
ISBN ePUB: 978-80-88467-41-0
ISBN MOBI (Kindle): 978-80-88467-42-7
ISBN PDF: 978-80-88467-43-4

Drahému tátovi věnuje
Milena

Obsah

Cesta k jednoduchosti	7
Zvenčí a zevnitř	15
Zrcadlo, které se v nás zhlíží	23
Dáma a moderní žena	29
Ďábel u krbu	35
Radosti do deseti korun	45
Povinnost k radosti	55
Neznámé paní	61
Kavalír	69
Dva dopisy, ze kterých by byl autor udělal novelu, kdyby to byl dovedl	75

O té ženské emancipaci a několik poznámek velice zaostalých	85
Několik společenských zákonů	93
Dekorativní předmět	103
O umění potěšit	109
Příčina, nebo účinek?	117
Trénink svalů a trénink vlastností	125
Individualismus a individualisté	131
Otužilost, nejkratší útěk z bolesti	137
Kletba výtečných vlastností	143
Ediční poznámka	151

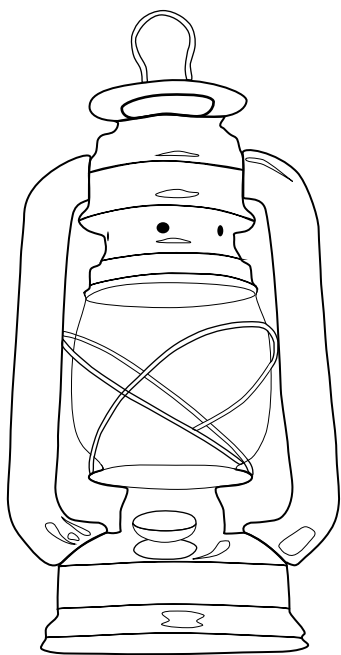

Cesta k jednoduchosti

Nejpodivnější ze všeho je, že poznáváme jednoduché věci až naposled. Dejte dítěti na vybranou mezi prostým předmětem a zdobeným, vybere si určitě zdobený, a dáte-li mu na vybranou mezi několika, sáhne po tom, jenž je nejméně jednoduchý. Ve středu města najdete obchody – a jsou to ty nejdražší a nejvybranější – jejichž výklady vykazují vesměs jednoduché, prosté věci, „není na tom nic,“ řekne babka z venkova, „a stojí to takový nekřesťanský peníze“. Čím dále k předměstí, tím horlivější snaha po okrase: šaty dostávají jarmareční barvičky, volánky, laciné kraječky, na kloboucích trůní peří a dělané kytky, na nádobí svítí všelijaké obrázky, květinář nemá kytky, ale pugety, papírník má pohledni-

ce s vojáčkem, veršičkem a nachovou růží. Na venkově nenajdete už vůbec nic jednoduchého. Na všem něco visí, lepí, svítí, kráší, k prosté formě věci druží se ozdoba věci a vzpomeňte si jen na dětské slaměné, tolik typické kloboučky s dělanými pomněnkami, sedmikráskami a mašlí na uchu! Dětská tvářička v nich vypadá tak prokletě bezmocně a tak začarovaně hloupě, že na první pohled skoro bolestně pocítíte, kolik vnitřní námahy jednou spotřebuje takový človíček, než se z obdivu ke svému opomněnkovanému kloboučku dopracuje k lásce k jednoduchému širáku z pěkné slámy, a kdo ví, jestli se mu to kdy podaří. Vzpomínám si na ukrutný brek a tragickou žalost svého dětství, když mi maminka vzala růžový a bleděmodrý hřebínek z pouti a nahradila jej pravým želvovým! A jak mne ponižovala a trápila námořnická bunda a jak jsem toužila po opentlené a okraječkované blůze Fandy, své sousedky, která nosila ve dvanácti letech frizury a opravdické vlásničky a v kapse sukňě užmolená psaníčka nějakého studenta! A když si uvědomím, že takové bolesti prodělal každý z nás a pak později opravdové štulce osudu a vnitřní hořké boje a horká doznávání, než poprvé spatřil krásu a ušlechtilost jednoduchosti, a že mu najednou pak asi bylo, jako by ve světě, kterým denně chodí, zažil nový svět, nemohu si pomoci a musím říci něco velice paradoxního: že jednoduchost naprosto

není jednoduchá. Snad je to proto, že v nás dřímá kousek živelné, mozkiem dosud nepodmaněné nenasytlosti divokých, nespoutaných tvorů, jakými jsme asi jednou byli, a že na všechno a vždycky říká naše srdce: Ještě, ještě, ještě! Nedovedeme se zastavit a máme vždycky strach, že máme málo. Máme-li mnoho, máme strach, že to ztratíme. Ztratíme-li to, máme strach, že toho podruhé nedobudeme. Vždycky máme nějaký strach o majetek, na nejposlednějším dnu duše je ještě díra, vedoucí k ještě poslednějšímu dnu duše. Vysloužíme-li si šťastnou hodinu, křičíme: ještě jednu! A vysloužíme-li si na klobouk, chceme na něj ještě kytku. Máme-li tisíc, chceme druhý, a máme-li dva, chybí nám dvě stovky.

Není maličkých a nepatrných vlastností. Maličké a nepatrné vlastnosti jsou jen drobečky, které se udrobily velkým vlastnostem a nestřeženě se vysypaly na povrch. Všecko, naprosto všecko pramení z vnitřku a učit lidi vkusu a ponechat jim neumírněné srdce je asi tak směšné jako oblékat napřed hodinky, pak vestu a pak kabát. Umírněnost je však komplikovaná vlastnost a nejtěžší ctnost, poněvadž k ní patří vnitřní jistota. Od přírody však nikdo není jistým, jistota je dobytá, krásná, záslužná a vykoupená věc a patří k ní především uvědomělé a správné ocenění všech hodnot. Nabývají jí lidé, kteří se naučili ztrácet, aniž by zoufali, kteří dovedou nabývat,

aniž by se přejedli a aniž by tím dobytým vycpávali díry vlastní nenasytnosti. Lidé, kteří se naučili dělit se a kteří se konečně dozvěděli, že jistota člověka nespočívá v majetku předmětných hodnot, nýbrž v majetku široširého srdce. Široširé srdce se vždycky neomylně zastaví u pravého jádra věci a ve všech situacích, nepatrných i důležitých, dopátrává se nejhlubšího a nejprostšího základu. Čím hlouběji pátrá, tím se soustřeďuje kruh poznání, a nakonec, jako magnetka, zarazí se u toho, co je vlastně samozřejmé a jednoduché. Můj Bože, po jakých bojích a zápasech, po jakém bloudění a tápání nalezne to, co je tolik jasné jako světlo denní. Je to jako lucerna, kterou je třeba posvětit si na svět. Je dobře otočit se a posvětit jí do všech koutů, kterými jste kdy prošli, prohlédnout si v její záři všecko, nač jste kdy hleděli, a pak důkladně prohlédnout sebe, znovu a naposled a pak alespoň stokrát znovu. Zpočátku se v člověku zvíří všechny dosavadní pojmy, jako prachové krystalky v šikmém paprsku slunečním. To bolí, a především, to namáhá. Ale když nepovolíte, urovná se všecko samo sebou, všecko ve vás se dostane do jakéhosi odstředivého pohybu a všecko se samo zařadí na své místo. Vaše srdce začne vypadat jako jednoduché srdce. Taková dokonalá srdce mívají některé ženy, které nikdy o nikom zle nemluví, všemu rozumí a samy si dovedou odepřít, a nikdo o tom ani neví, že si odpírají.

Kdo se jednou naučí umírněnosti v tom nejhlubším slova smyslu, nebude nikdy milovat například nepravé perly. Ale víc než to: nikdy mu ani nenapadne, že by je mohl milovat, a nebude nijak pyšný na to, že je nemiluje. Tak mu bude samozřejmé nemilovat je, že pro něj prostě nebudou na světě.

Inu ovšem, nepravé perly jsou velice nepatrná věc. Je-li však v nás vztah k nejnepatrnější věci v pořádku, jak teprve jsou v pořádku vztahy k důležitým věcem?

